

DE VLAAMSCHE POST

BEHEER EN REDAKTIE: BEGIJNHOF, 40, GENT

AFGEVAARDIGDEN DER REDAKTIE: J. DE BOEVÉ, A. THIRY & R. KIMPE

...EN IK ZIE MIJN VLAANDEREN VRIJ
TH. COOPMAN

Le peuple flamand a la mémoire tenace

Il n'oublie jamais — Timeo Danaos

(La libre Belgique van 15 September)

Het mag als eene groote zeldzaamheid aangestipt worden, als wij het eens volkomen eens zijn met een gezegde van een hevig franskiljons papier. Ditmaal is zulks het geval, en wij beramen het volmondig: *Het Vlaamsche volk heeft een taai geheugen, het vergeet nooit.* En tot groot genoegen van dat clerico-franskiljons papierken, willen wij zoo goed zijn er eenige bewijzen van aan te halen.

Het Vlaamsche volk heeft nooit en zal nooit de zoo talrijke als verraderlijke invallen vergeten, van Frankrijks legerbenden in ons land. Feestelijk herdenkt het nog jaarlijks dien roemrijken Sporeuslag, toen onze vaders in de bloedmeerschen te Kortrijk, 700 Fransche ridders en 60.000 voetknechten in de pakhaken.

Met weedom en rouwe herdenkt het de bloedige, maar even de roemrijke neerlagen der vaders te Rozebeke en te Gavere. Met rechtmatigen trots, wijst het op zijn gemeenteheden, Breydel en de Conicck, Zannekin, Akkerman, de Artevelden, Pieter Coutereel en zooveel anderen.

's Winters, bij het haardvuur, vertellen onze landlieden nog van 'Marten van Rossem en zijne woeste benden.

De Vlaming heeft een taai geheugen, hij vergeet nooit keizer Karel en zijne bloedplakkaten, Philips II en zijne brandstapels, Alva en zijnen bloedraad, Prië en zijne moord op Anneessens.

Het Vlaamsche volk vergeet nooit hoe, de XVIe eeuw, in den vrijheidsoorlog tegen Spanje, het meerendeel der Walen de vaderlandsche zaak verraderlijk aavielen om met de Spaansche beenden van don Juan en Farnese België onder het spaansche juk terug te brengen waar Nederland zich van wist te verlossen.

Die Walen betitelden zich *malcontents*; onze vaders noemden ze *de Paternoster-knechten*.

Levendig herinnert zich de Vlaming den inval der beenden van Lodewijk XIV, die, aangevoerd door maarschalk de Béziërs, zwager van Kardinaal Richelieu, Tienen verraderlijk binnendrongen, de heilige Hostie uit de kerken roofden, en ze op de Groote Markt aan hunne paarden te eten gaven!

Hij herinnert zich hoe diezelfde Franschen, op Heiligscramentsdag, te Saventem de kerk binnenstormden, den priester doodsoegen aan het altaar, hem den gewijden kelk uit de hand rukten en er jenever uit dronken, de boeren voor de kerk aan de boomen bonden, en, onder hunne oogen, hunne vrouwen en dochters schoffeerden.

Nooit zal de Vlaming het vergeten hoe later de mannen van *vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid*, de gehate *Sansculotten* hier binnenvielen, in naam der *vrijheid* hier eene dwingelandij uitoefenden, bij welke die van keizer Karel, Alva en Prië te samen maar klein bijt waren, die de *gelijkheid* instelden met hier alles te rooven en te stelen, ons soms geene korst brood overlatend, wier *broederlijkheid* bestond in onze kerken te sluiten, de klokken te rooven, de priesters naar het eiland Ré, en van daar naar Cayenne te slepen.

Gretig leest elke Vlaming Conscience's *« Boerenkrijg »*, die mislukte ja, maar eene der glorieijkste bladzijden onzer geschiedenis uitmaakt!

Ja, elke Vlaming, met zijn taai geheugen, zal die ongelukkige tijden nooit vergeten.

In Maart 1793, plunderden de Franschen onze kerken, en stelen er wat ze krijgen konden.

In de jaren 1793-1794, werd ons land, dat slechts 2 1/2 miljoen inwoners telde, op allerlei wijzen geprest en uitgezogen door de fransche overweldigers, die niets gespaard lieten.

In 1796 werden alle goederen der gilden verbeurd verklaard, en dat alles verkocht ten voordeele der republiek.

De kassen der instellingen van weldadigheid werden gewetenloos geplunderd. Er werd bevel gegeven dat alle uithangborden en straatnamen of uitsluitelijk fransch, of tweetalig moesten wezen. De weinige nieuwbladen, die niet afgeschaff waren, moesten naast elk Vlaamsch artikel eene fransche vertaling drukken. (Konden onze franskiljons van heden dat ook maar eens, wat zouden zij jubelen).

De eeuwenoude namen van maanden en dagen werden afgeschaff, en vervangen door de gekke benamingen van den republikeinschen almanak. Geen zondag meer, de rustdag viel alle tien dagen, den decadi.

Verbod visch te verkoopen op de vrijdagen!

Den 1 September van datzelfde jaar 1796, werden de kloosters afgeschaff, hunne goederen verbeurd verklaard, processieën en berechtingen verboden, de O. L. V. beelden op de hoeken der straten neergehaald.

In 1797, werd het dragen van het priesterkleed verboden, de priesters, die weigerden *haat aan het koninkdom te zweren*, werden vervolgd, de klokken geroofd uit de torens van kerken en stadhuizen, om er kanonnen en stuivers van te gieten.

In 1798, begon de jacht op de priesters: Den 19 October werden er 31 naar Cayenne gevoerd, 585 anderen volgden. De Boerenkrijg was uitgebroken, in de steden en op het platte land werden meer dan 3000 vreedzame burgers als gijzelaars opgepakt, naar Frankrijk gebracht, en daar in ongezonde vochtige koten gevangen gehouden: het meerendeel kwam nooit terug.

In 1799, werd de priesterjacht ijverig voortgezet, meer dan 7500 priesters waren op de lijst der bannelingen gebracht, en werden ijverig opgezocht. Op eenen enkelen nacht werden er, te Brussel, 150 uit hunne schuilhoeken gehaald, meer dan 500 werden gevangen genomen en naar de eilanden Ré en Oléron overgebracht; eene menigte werd er naar Cayenne gestuurd en daaronder tachtigjarige ouderlingen.

Van het eerste oogenblik dat ze ons grondgebied betraden, begonnen de Franschen hier hun papieren geld, hunne *assignaten* uit te geven: maar de belastingen en taksen moest ons volk in baar geld betalen, de ontvangers mochten geene assignaten in betaling nemen. De Franschen dwongen ons dat papier voor zijne nominale waarde aan te nemen, alhoewel het in Frankrijk reeds 60 p. c. beneden die waarde stond. Weldra nam men in Parijs een assignaat van 100 fr slechts voor één frank baar geld aan. En hier moest men het aannemen voor honderd frs. Weldra was dat voor onze dwingelanden niet voldoende: zij deden zich al het baar geld ter hand stellen van de notarissen, de gemeentekassen, de kerken, de instellingen van weldadigheid, en gaven er assignaten voor tegen nominale waarde.

België was ten onder gebracht. Het zou nog erger worden. Frankrijk schafte op eenmaal de assignaten af, en weigerde ze terug te betalen. Wie er bezat had nu nog vuil papier: Frankrijk was bankroet!

Geen wonder dat het Vlaamsche volk, met zijn taai geheugen, dat alles en nog veel meer nooit vergeet. Is het echter noodig het geheugen der franskiljons wat op te frischen, dan zullen we ook eens over Napoleon en het keizerrijk spreken, daar valt ook veel bij te leeren.

Het Vlaamsche volk heeft geleerd, eene dure ondervinding opgedaan, en zegt: *« Franskiljons, Timeo Danaos, et Dona Ferentes.*

HISTORICUS.

De Beweging

Een Rechtvaardiging van het Vlaamsche Standpunt.

« De Nieuwe Amsterdammer » bevat, van de hand van der Vlamingen oude vriend, den Heer L. Simons, een merkwaardig hoofdartikel, waarin de schrijver een onderzoek doet naar « Het Laatste Geloof » dezer tijden.

Dit is meent hij, het Nationalisme. « En als we verder onderzoeken wat de offervaardigheid voor dit nationaalisme zoo sterk maakt dan komen wij tot de kern van zijn wezen, en vinden als laatste Geloof: het Zelfbehoud.

Wij willen ons zelf zijn. En wij gevoelen allen dit het best en sterkst te kunnen blijven binnen de sterkte van de Nationalen Staat. *Het is niet voor het abstract begrip van de Natie, niet voor het saamhoorheidsbegrip van den Staat, dat men zich doodsm laat en doodt, maar voor den triomf en de onafhankelijkheid van het eigen wezen, dat daarmee verbloeden is.*

Deze oorlog is de glorificatie van het opperst Individualisme.

Vóór de Renaissance het Individu tot zelfbewustzijn teruggevoerd had, waren de meeste legers huurlegers in dienst van Vorst of Land. En pas in de 19e eeuw, toen het individualisme zich openbaarde in het democratisch streven: « om van elk wezen in het groot volksgeheel een ikheid te maken », werd het leger meer en meer volksleger en begon ieder medestrijder te gevoelen hoe zijn heil besloten lag in de handhaving van zijn eigen Gemeenbest.

Het is dit democratisch nationalisme, dat het democratisch internationalisme verslagen heeft.

Maar *ditzelfde democratisch nationalisme maakt zich voor altijd, in de toekomst, elke politieke overheersching van het eene volk over het ander tot de meest onstabiele machtspositie ter wereld.* Het stelt als noodzakelijkheid vast: eerbiediging van zijn onbedwingbare, explosieve kracht. Het doet elke wereldheerschappij tot een onvermijdelijk einde: *Het zelfgeloof en zelfbesef der volkeren met wezenlijk onderscheidene eigenheid is niet te temmen; het nationaal individualisme wil geëerbiedigd zijn als het persoonlijk zelfbesef.*

(Deze) kracht, die zich zoo onverwacht en op eigen wijze geopenbaard heeft, werkt voort. *Het laatste Geloof, dat in zoo bloedige offers zijn onoverwinstbaarheid bewijst, zal de redding van Europa blijken, als het eenmaal verstaan wordt, en zich openbaren kan in zijn reëler vorm: « eener eenheid in geëerbiedigde verscheidenheid en persoonlijkheid ».*

Dit artikel nu komt ons voor de meest volmaakte rechtvaardiging te zijn van de door ons blad voorgestane politiek, die ons nog onder de oogen gekomen is.

Ook wij Vlamingen voelen dat wij ons niet « voor het abstract begrip van de — Belgische — natie, niet voor het saamhoorheidsbegrip van den — Belgischen — Staat, kunnen en mogen laten doodden », maar dat het resultaat van deze worteling moet zijn *de eerbiediging van het nationaal individualisme bók van het Vlaamsche volk.*

Ook wij, Vlamingen, meenen, dat het democratisch nationalisme, dat sedert de middeleeuwen in het Vlaamsche volksbewustzijn is ingeworteld, in de toekomst ook de machtspositie van den Belgischen Staat als instrument ter politieke overheersching van Vlaanderen door Wallonie een... zeer « onstabiele » zou maken.

En als wij, ten slotte, Zelfbestuur binnen het Belgische Staatsverband beide voor Vlaanderen en Wallonie wenschen, doen wij niet anders dan een politiek middel aanwijzen waardoor de Belgische Staat een « eenheid » kan blijven in geëerbiedigde verscheidenheid van de persoonlijkheid der beide in hem levende volkeren, en werken wij aldus, op onze wijze, mede, aan de verwerkelijking van het Laatste Geloof, dat is: aan de Redding van Europa.

VI. St.

H. JAPICKX.

Kleine Kronijk

Inhoud van ons blad:

Hoofdartikel: *Le peuple flamand a la mémoire tenace. — Il n'oublie jamais. — Timeo Danaos* (La libre Belgique van 15 September).

De Beweging.

Telegrammen.

Buitenland: De Balkan. — Cyprus. — Oost-Azië en de Oorlog.

Kunstkronijk.

Stadsnieuws.

Gemengd Nieuws.

Mengelwerken: Gunnar Hede, door Selma Lagerlöf. — Een persoonlijk herinnering aan Nikolaas Beets, door A.-W. Sanders-Van Loo.

Merkwaardig.

Toevallig viel onzen blik den 26n Oktober op het onderschrift van onzen scheurkalender:

1912: *Uskub is in het bezit der Serviërs* 3 jaren later, bijna dag voor dag, is diezelfde Macedonische stad weer in de handen harer rechtmatige bezitters de Bulgaren.

Wie had er toen in Servië durven aan denken, dat « Uskub » een der oorzaken van den hachelijken, vertwijfelenden strijd op den Balkan zijn zou!

België's Lot.

De jongens van de « Echo Belge » houden zich sedert enkele dagen erg met de toekomst van België bezig. Waarschijnlijk het gevolg van Frans van Cauwelaert's kommissien om de Belgische neutraliteit.

In een artikel: « Notre sort futur », zwoert Charles Bernard bij hoog en laag dat zij droomen van een België « libre, indépendante et maitresse de ses destins ». Hoe zulk België er zal uitzien?.. In 't zelfde artikel wordt het duidelijk gemaakt, dat zulk België « natuurlijk met Frankrijk en Engeland, en niet met Duitschland, na den oorlog, een overeenkomst zal sluiten ». Een « vrij-België » dat over de « vrijheid » zal beschikken in dienst van Frankrijk en Engeland te staan. Ziedaar het lot waarmee de Belgen zich niet alleen tevreden, doch ook gelukkig willen houden. Arme Belgen. Als over kinderen wordt gelukkig over u gewaakt.

Telegrammen

De Oorlog

Italiaansch front

Oostenrijk - Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 29 Oktober. — Gisteren hernamen de tweede en derde Italiaansche legers den algemeenen aanval met volle kracht. Zoo was de slag op het geheele front van het kustland weer aan den gang.

Aan de infanterieaanvallen ging eene geschutvoorbereiding vooraf die op sommige plaatsen tot trommelvuur overging en vooral tegen het bruggenhoofd van Goerz eene tot nu toe ongekende heftigheid bereikte. Maar nog dit helse vuur nog de daarop volgende algemeene stormaanvallen konden onze troepen doen zwichten. Nog eens sloegen zij den vijand op het geheele front moedig af en konden overal hunne zoo dikwijls en zwaar beschotene stellingen behouden. Gelukte het den tegenstander hier of daar in een onzer loopgraven te dringen zoo werd hij er onmiddellijk door tegenaanvallen weder uit verdreven. Op den zwaren dag die eindigde met eene volledige mislukking der Italiaansche aanvallen, volgde een rustige nacht.

Ook aan het Dolomitenfront duurt de vijandelijke aanvals-bedrijvigheid voort. Hier richt de vijand voornamelijk zijne aanvallen tegen den Col-di-Lana, waar reeds zoo vele en gisteren weer twee nieuwe aanvallen werden afgeslagen.

Een Italiaansche vlieger wierp bommen naar het slot Miramar.

Italiaansch ambtelijk bericht.

ROME, 28 Oktober. — De vijand ondernam in den avond van 25 een aanval tegen onze stellingen van Val Torro Astico die door een sterk geschut- en geweervuur werd voorafgegaan. De aanval werd afgeslagen. De zeer ruwe weergesteldheid (10 graad onder nul) in de sektoren van Monte nero kon den ijver onzer troepen niet verminderen. Op 27 maakten wij bij de forten van Bodli verdere vorderingen. In de sektoren van de Plawa werden onze stellingen op denzelfden dag sterk aangevallen. Op den Karst konden wij, eenige loopgraven nemen.

Servische Fronten

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 29 Oktober. — De Serviërs werden teruggeworpen op Drinako (ten Zuiden van Visegrad), en werden ten Oosten van dit dorp over de grens gedrongen. Te Westen van de Morawa is de algemeene Slavkovico-Rudnik-Cumic-Balovina bereikt. Ten Z. van Svilajnac werden de vijandelijke stellingen langs de beide oevers der Resva bestormd.

Westelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 29 Oktober. — Op eenige plaatsen van het front levendig geschutvuur. Anders niets van beteekenis.

Fransch ambtelijk bericht.

PARIS, 29 Okt. — In den loop van de nacht werden slechts enkele patroeljengevechten en verkennershandgemeen gemeld die in ons voordeel eindigden.

Avondbericht. — Men meldt buitengewoon heftige geschutgevechten in België op het front Het Sas-Steenstraete, alsook ten noorden van Atrecht in het Bois en Hache en rond Roelinecourt. In Champagne opende de vijand eene hevige beschieting op onze stellingen van Tahure en Maisons de Champagne. Ons geschut antwoordde door de beschieting van de vijandelijke loopgraven. In de Vogezen volvoerde een onzer verkennersposten de vernieling van een vijandelijke loopgraaf die reeds door ons geschut gedeeltelijk was beschoten. De Duitschers ondernamen een tegenaanval die gemakkelijk afgewezen werd.

BELGISCH BERICHT. — Zwake beschieting ten noorden van Diksmuiden, heftiger geschutvuur tusschen Veermanhuis en Steenstraete.

Oostelijk front

Duitsch ambtelijk bericht.

BERLIJN, 29 Oktober.

De toestand is overal onveranderd.

Oostenrijk - Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 29 Oktober. Niets nieuws.

Russisch ambtelijk bericht.

PETERSBURG, 29 Oktober. In de streek van Riga geene veranderingen. Ten zuiden van het Babilmeer vonden meerdere wondgevechten plaats zonder invloed langs beide zijden. Ten zuiden van Uexkul, 25 kilometer ten zuid-oosten van Riga, en langs de Duna, artilleriegevechten. Op het front bij Dunaburg viel de vijand ten noord-oosten van Sarbunowka aan. Het gelukte hem eenige onzer loopgraven te bezetten. Op het front der Demmen Dryswatimeeren geschutsvuur. Het dorp Budka (9 kilom. ten westen van Caartorjick) bleef na een verwoed gevecht in onze hand. Op het overige front verder ten zuiden en in Galicië aan meerdere stellingen geschutsvuur. In de algemeene toestand geene veranderingen. Op het Kaukasusfront evenmin.

Meer dan 1300 gevangenen bleven in onze handen.

De vijand wijkt voor de legers van generaal Bodjadjeff en wordt door hen achtervolgd.

Oostenrijk-Hongaarsch ambtelijk bericht.

WEENEN, 29 Oktober. — De Montenegro'sche afdeelingen die ten Zuid-oosten van Visegrad in het veld kwamen werden bij Drinsko verslagen en tegen den Saha Gora teruggedrongen. De Duitsche legers van generaal von Koevesz rukten voort in den omtrek van Rudnik. Oostenrijk-Hongaarsche afdeelingen van deze lagere groep overstaken in stormloop de vlakten der boven Ratscha die door aanhoudende regens bijna onbegaanbaar geworden waren, wierpen na verbitterde gevechten den vijand van de Cumisko-hoogten af, en bestormden de kerk en het dorp Cumic.

De legers van generaal von Gallwitz staken in de streek van Lapovo de Lepinica over en maakten vorderingen ten zuid oosten van Svilajnac.

Het eerste Bulgaarsche leger veroverde Piro. Op het geheele front heeft de vijand de algemeene terugtocht aangevangen.

Servisch ambtelijk bericht.

PARIS, 29 Oktober. — De Agence Havas brengt het Servische bericht van 27 Oktober: Op 28 Oktober trokken onze troepen die zich op den rechter oever der Morawa bevonden naar het zuiden terug op de lijn Swilajna-Grabowatz-Chetogna op den linker oever der Morawa. Op den rechter oever der Lepenitzo zijn sterke geslachtgevechten in gang alsook gevechten op de lijn Niasak-Kladur. Op het zuidelijk front der Morawa wierpen onze troepen den vijand tegen den oever der Korbaabachtereka. Van het front der Nischawa niets te melden. Bij Kujachevaz trokken wij ons voor den sterken druk van den vijand terug op de lijn van Tressibaba. In de richting Kojel-Butschie viel de vijand met sterke krachten aan. Gedurende den geheelen dag werd gevochten. De vijand viel ook het front van Sairchar aan, de gevechten duren daar nog voort. In de richting van Kutschul namen wij door tegenaanval de ingang van den Kutschul-pas terug.

Turksche Fronten

Turksch ambtelijk bericht.

KONSTANTINOPEL, 29 Oktober. — In den voormiddag van 27 Oktober viel een onzer duikboten in het westelijk deel van de Zwarte zee de Russische vloot aan en torpedeerde een linesschip dat zwaar beschadigd werd. Het was een schip van de type Panteleimon. De Russische vloot trok zich ijlings op Sebastopol terug. Aan het Dardanelenfront duurden op 27 en 28 de gewone gevechten voort. Bij Ari Burnu namen twee vijandelijke monitors aan de beschieting deel maar zij werden door ons vuur verjaagd. Van de overige fronten niets nieuws te melden.

Hoewel aan de Dardanelen in den

laatstentijd geene belangrijke gevechten werden geleverd gaat de vijand steeds voort lazaretschepen als transportschepen en lazarettenten voor militaire doeleinden te gebruiken.

Zoo namen wij op 27 duidelijk waar dat Engelsche soldaten oefeningen deden met tenten van het roode kruis en zich na de oefeningen terugtrokken in de tenten die het roode kruis voerden.

Ter Zee

Door Torpedos in den grond geboord en beschadigde schepen.

BERLIN, 28 Oktober.

A. Door torpedos in den grond geboorde schepen.

1. Duitschland. — 3 Schepen:	
Hela	2,036 tonnen.
S 416	420 „
Prinz Adalbert	9,000 „
Totaal	11,456 tonnen.

2. Engeland. — 4 linesschepen:	
Formidable	15,240 tonnen.
Goliath	13,160 „
Triumph	12,480 „
Majestic	15,440 „

3. Pantserkruisers:	
Aboukir	12,190 „
Hogue	12,190 „
Cressy	12,190 „
4. Eskader-kruisers:	
Pathfinder	2,990 „
Hawke	7,470 „
Hermes	5,690 „

(een waarschijnlijk van de Amethyst-klasse) 3,000 „

5. Arethusa-klasse 3,560 „

4. Kannonneerboot:	
Niger	820 „
4. Torpedobooten en destroyers:	
Beoruit	385 „
nr 10	300 „
nr 12	300 „
(waarsch. M Klasse)	4,000 „

Totaal 117,805 tonnen.

3. Frankrijk. — 4 Onderzeeër:	
Marlotte	530 tonnen.

4. Rusland. — 1 Pantser-kruiser:	
Pallada	7,900 „

4. Kleine kruiser:	
Jemtschug	3,480 „

4. Mijschep:	
Jenissei	2,970 „

Totaal 44,580 tonnen.

5. Japan. — 4 Kleine kruiser:	
Takatschio	3,700 tonnen.

Algemeen totaal: 22 eenheden met 136,085 tonnen.

B. Schepen door torpedoschoten beschadigd:

1. Duitschland. — Na korte tijd weer hersteld en strijdvardig, 3 schepen waaronder de « Molke ».

2. Engeland. — Pantserkruiser « Roxburgh ».

Bij deze lijst zijn niet medegedeeld de gister opgegeven 2 getorpedeerde linesschepen.

Verdere Telegrammen

ITALIË

ROME, 28 Oktober. — De « Corriere della Sera » vindt de aansluiting der Bulgaren en der Duitsch-Oostenrijksche troepen zeer ernstig. Het blad houdt het niet voor onmogelijk dat Griekenland en Roemenië tegen de Entente zullen optreden moesten de troepen van den Vierboud meester worden in de Balkanstaten. Het gevaar is groot te meer daar naar de verklaringen van Filipescu de eerste Roemeensche Minister Bratianu Duitschvriendelijk is. Tot allen prijs moet de aansluiting van den vijand met de Balkanstaten vermeden worden. Frankrijk en Engeland zijn daartoe reeds lang aan het werk, Rusland moet volgen, en het is niet voldoende dat Italië alleenlijk aan de zee-operaties zou deelnemen.

FRANKRIJK

PARIS, 28 Oktober (Reuter). — Naar allen schijn zal het nieuwe kabinet als volgt zijn samengesteld: Ministerpresident en buitenland: Briand; oorlog: generaal Gallieni; zeezezen: admiraal Lacaze; binnenland: Caloy; rechtswezen: Viviani; geldwezen: Ribot; onderwijs: Painlevé; arbeid en sociale voorzorg: Guisthaan; openbare werken: Sembat; koloniën: Doumergue; handel: Klotz; landbouw: Méline; algemeen sekretaris voor het ministerie van buitenland: Jules Cambon (vroeger gezant te Berlijn).

INDIË

LONDEN 29 Oktober. — De Daily Mail openbaart een brief van een Engelsche officier die deelgenomen heeft aan de gevechten van 9 September aan de Noord-westelijke grens van Engelsch Indië. De Moschmands waren met een leger van 20.000 man, de Engelschen met 40.000. De Indiers waren zeer dapper en schoten zeer juist. De Engelschen kwamen in een moeilijken toestand zoodanig dat de bevelhebber de terugtocht beval. De wijze van vechten der Indiers is dezelfde als die der Engelschen, allen waren in Khaki gekleed. Zij bedreigde het Britsche leger gedurende geheel den algemeenen afocht maar werden door het geschut in bedwang gehouden. De Engelsche officieren achten dat dit het zwaarste gevecht is geweest dat de Britsche troepen sedert 1897 hebben doormaakt in Indië. Zij verloren 13 officieren en 140 man.

AMERIKA

WASHINGTON, 28 Oktober. — De nota der Vereenigde Staten aan Engeland is op weg naar Engeland waar zij waarschijnlijk maandag door eenen bijzonderen koerier van de Amerikaansche regering aan den Minister van het Buitenland zal worden overhandigd. De nota is 40.000 woorden groot en bestaat grotendeels uit statistische gegevens.

ROEMENIË

BUKAREST, 29 Okt. — De zeer gunstige gekende schrijfster Carmen Sylva (de weduwe van koning Carol van Roemenië) lijdt

aan eene oogziekte. Haar toestand is zoo ernstig geworden dat eene operatie aan beide oogen noodig is gebleken. Professor Landau wordt hier verwacht om onmiddellijk de operatie uit te voeren. Het wordt betwijfeld of de operatie het zicht der Koningin zal kunnen redden.

DUITSCHLAND

SAARBRUCKEN, 28 Okt. — Het gerecht heeft den bloemhandelaar Adolf Schwoebel allen handel in levensmiddelen van allen aard verboden.

De koopman had tegen de voorschriften in, 158 zak meel aan de bakkers onderhands verkocht en had valsche opgeven ingediend aan het stedelijk comitee. Ook de vijf bakkers die dat meel hadden gekocht en verbruikt is het bakken van gelijk welk gebak verder verboden.

BULGARIË

SOFIA, 28 Okt. — De bijzondere agent van de Amerikaansche legatie te Konstantinopel Einstein is benoemd tot zaakgelastigde te Sofia. Dit is de eerste zelfstandige Amerikaansche vertegenwoordiger. De Vereenigde Staten hadden tot dusverre een gemeenschappelijken diplomaatiken vertegenwoordiger voor Roemenië en Bulgarië.

AMSTERDAM, 29 Oktober. — Volgens een « Exchange » telegram uit Parijs heeft de vereeniging van Fransche automobiel-handelaren een schrijven aan hare leden gericht, waarin hun verzocht wordt, hunne relaties met de « Ford Manufacturing Company » af te breken.

Bovendien verzoekt zij het publiek, geene Ford-wagens meer te bestellen.

Als reden voor dezen boycott wordt opgegeven, dat Ford zich hevig tegen de Fransch-Engelsche leening in Amerika heeft verzet.

ENGELAND

LONDEN, 29 Oktober. — De « Manchester Guardian » merkt op, dat de opgaven omtrent de verliezen, geleden bij het offensief in Vlaanderen, dat op 25 September begon, een maand later reeds tot over de 37000 zijn gestegen. De verliestlijsten in Oktober gepubliceerd (tot 24 Oktober toe) vermelden de namen van 2258 officieren; de verliestlijsten van de manschappen van 9 tot 24 Oktober gepubliceerd vermelden de namen van 35043 man.

RUSLAND

STOCKHOLM, 29 Oktober. — Volgens de « Rannaje Uiro » werd voor den kriegsraad in het gouvernement Witebsk op 2 Okt. de niet openbare behandeling begonnen van het proces tegen den vroegeren commandant van de vesting Kovno, Grigorief, wegens de overgave van de vesting zonder dat alle verdedigingsmiddelen waren uitgeput, het gevolg van het verlaten van de vesting door den commandant. Het betreffende artikel van het strafwetboek stelt doodstraf op het misdrijf. De kriegsraad nam verzachtende omstandigheden aan en veroordeelde beklagde op 40 Oktober tot ontzetting uit alle rechten en 15 jaren kerkerstraf. Het vonnis is den Tsaar ter bekrachtiging voorgelegd.

GRIEKENLAND

BERLIN, 29 Okt. — De hier ontvangen Amerikaansche bladen bespreken in hoofd-artikelen de schending der Grieksche neutraliteit door de geallieerden.

De « New York World » schrijft: « Wat blijft na over van de theorie van Roosevelt, dat volgens de Haagsche conventie van 1907 het de wettige plicht was der Ver. Staten zich tegen de schending der Belgische neutraliteit door Duitschland te verzetten? De beide gevallen zijn voor de V. S. gelijk, daar Engelschen en Franschen in Griekenland art. 4 en 2 der conventie overtraden. »

De « New York Sun » zegt: « Er bestaat geen twijfel, dat de Franschen en Engelschen door hun troepenlanding naar Saloniki het Grieksche gebied hebben betreden, waardoor de zeer ernstige vraag ontstond, of dit een schending van het volkenrecht en van de Haagsche conventie is. »

ROME, 28 Oktober. (Korr. Norden) — Een bericht uit Athene aan de Gazeta del Popolo zegt, dat de actie van de gezanten van Rusland en Engeland slechts de voorbode is van een nota, die door de gezamenlijke gezanten van de Quadruple Entente zal worden aangeboden en een dreigend karakter zal hebben.

WEENEN, 28 Okt. (Korr. Norden). — Er wordt geseind dat, volgens uit Saloniki ontvangen berichten, de commandant van de haven een nota van de Grieksche regering aan den opperbevelhebber van de troepen der geallieerden heeft aangeboden, waarin de verwachting uitgesproken wordt, dat uiterlijk 6 November de vreemde troepen zullen zijn ingescheept.

ROME, 28 Oktober. — Over het bezoek dat koning Konstantijn van Griekenland zich voorstelt aan Saloniki te brengen, verneemt de Daily News uit Rome het volgende:

Het aanstaande bezoek van den Koning van Griekenland aan Saloniki, waar hij vermoedelijk het bevel over het leger op zich zal nemen, wordt door het kabinet sterk afgekeurd. Dit heeft tot geruchten over een ministerieele crisis geleid, welke echter niet dreigend is, daar pogingen gedaan worden om den Koning te overreden het bezoek op te geven.

De Koningin wendt eveneens haar invloed in dezelfde richting aan, uit vrees dat's Konings leven te Saloniki gevaar zou loopen. Koning Konstantijn is echter besloten zijn eigen wil door te zetten. Hij verklaart, dat zijn plaats is aan het hoofd van het leger, ten einde zoo noodig Griekenland's onschendbaarheid te verdedigen.

BUITENLAND

De Balkan

Het schijnt dat de Entente-pers haar woede maar niet verbijten kan over de diplomatische nederlaag op den Balkan, en de strategische domheden die daar moeten begaan geweest zijn. We verstaan dat best. We kunnen niet aan den lust weerstaan onze lezers nog een

GUNNAR HEDE

door

SELMA LAGERLÖF

—o—

Zijn bloed kookte zoodanig van opwinding, dat hij inderdaad het gekworden nabij was.

Op het oogenblik dat Hede hartstochtelijk naar zijne viool verlangde, kwam een rondtrekkend speelman op het hof en begon te spelen. Het was een blinde grijsaard; hij speelde valsche en zonder uitdrukking, maar Hede voelde zich zoo aangegrepen erdoor, dat hij met tranen in de oogen en de handen gevouwen, luisterde.

Het volgend oogenblik trok hij het venster open en klauterde langs de takken van den wilden wigerd naar beneden. Hij maakte er geen gewetenszaak van, het werk te verlaten. Hij dacht niets anders, dan dat de viool was gekomen om hem in zijn ongeluk te troosten.

Waarschijnlijk had hij er nooit zoo deemoedig om gevraagd als toen hij denouden blinde aansprak, hem vragend eenige minuten de viool te willen afstaan. Den ganschen tijd stond hij met de muts in de hand vóór den oude, alhoewel deze stokblind was.

De man scheen niet te verstaan, wat Hede wenschte. Hij wendde zich tot het meisje, dat hem leidde. Hede boog voor het arme kind en herhaalde zijn verzoek. Zij zag hem aan, als iemand, die oogen voor twee hebben moet.

De bliken kwamen zoo vast uit de grijze oogen, dat Hede meende te voelen, hoe zij troffen. Nu kwamen zij aan de lijn van zijn hals en bemerkten, dat hij een frisch gesteven bord aanhad; nu zagen zij hoe zijn jas was geborsteld, hoe de schoenen blonken.

Aan zulk onderzoek was Hede nog nooit onderworpen geweest. Hij zag duidelijk, dat deze oogen hem konden door-schouwen.

Maar daarbij bleef het niet. Het meisje had eene bijzondere manier, te glimlachen. Zij had een zoo ernstig gezicht dat men, als zij eens glimlachte, den indruk kreeg, alsof dit de eerste en eenige keer was, dat ze er zoo vroolijk uitzag. En nu gleed zulk zeldzaam glimlachje over haar gelaat.

Zij nam denouden man de viool uit de hand, bood ze Hede aan, en zegde: « Dan moet het de wals uit den Freischütz wezen. »

Het deed Hede toch ietwat eigenaardig aan, dat hij zou worden verplicht, juist nu een wals te spelen, maar in den grond was het hem gelijk, wat hij speelde, zoo

hij maar eenen strijkstok in de hand kreeg.

Verder vroeg hij naar niets. De viool ving ook seffens aan hem te troosten. Hij sprak tot hem, met zwakke, schrille tonen: « Ik ben maar de viool van een oud man, maar toch de troost en de hulp van een armen blinde. Ik ben het licht, en de kleur, en de klaarheid in zijn leven. Ik ben het, die hem troost over zijn armoede en ouderdom en blindheid. »

Hede voelde, hoe de schrikkelijke moedeloosheid, die gedreigd had al zijne hoop neer te drukken, van hem begon te wijken. « Gij zijt jong en sterk, » zei de viool hem, « gij kunt kampen en worstelen. Gij kunt, wat u ontvoocht wil, vasthouden. Waarom zijt gij treurig en wanhopig? »

Hij had gespeeld met neergeslagen oogen, nu wierp hij den kop achterover en overzag zijne omgeving. Waarachtig, op het hof was eene gansche schaar kinderen en volk, van op de straat hier saamgestroomd, om de muziek te hooren.

Maar niet alleen de muziek had ze aangeloekt. Da blinde en het meisje behoorden tot eenen rondtrekkenden troep.

Juist tegenover Hede stond een man in trioot en klatergoud, de naakte armen over de borst gekruist. Hij zag er oud en ellendig uit, maar hij scheen Hede een prachtkerel, met de gewelfde borst en den langen knevel. Daar was ook nog zijne

vrouw bij, klein en dik en ook niet meer zeer jong, maar stralend van vreugd over haar flinkerend goud en hare heen en weer zwiervende gazerokken.

Tijdens de eerste maten van de muziek stonden zij stil en telden. Dan gleed een vriendelijke glimlach over hunne lippen, zij vatten elkander bij de hand en stonden met ééne koenen sprong op het tapijt. Bij al de koorddanserstukken, die zij nu uitvoerden, stond, zooals Hede bemerkte, de vrouw meestal stil, terwijl de man alleen arbeide. Hij sprong over haar heen, draaide en dwarrelde en duikelde rondom haar. Zij deed bijna niets meer, dan aan het publiek kushandjes toe te werpen.

Hede was echter niet met zijn gansche zinnen bij dit schouwspel. Zijn strijkstok was begonnen over de snaren te vliegen. Hij zeide hem, dat het geluk in strijden en veroveren ligt, dat hij bijna benijdenswaardig was, dat nu alles voor hem op 't spel stond. En Hede schepte uit zijne muziek moed en hoop en vergat de oude kunstenaars meer en meer.

Plots bemerkte hij, dat zij onrustig werden. Zij hielden op met glimlachen en wierpen geene kushandjes meernaar 't publiek. De man sprong als een dwaze, en zijne vrouw begon het lichaam in walsmaat heen en weder te wiegen.

Hede speelde immer vuriger. Hij geraakte van den Freischütz af en stormde

verder. Het was een oud visscherslied, een van die wijzen, die alle menschen medesleept, zoodra zij door een genie worden gespeeld.

De oude koorddansers geraakten gansche van hun suk, zij waren nog slechts vlam-mende bewondering. En eindelijk kwam het oogenblik, waarop zij niet langer meer weerstaan konden. Zij deden een sprong naar voren, juist elkander in de armen. en begonnen, midden op het tapijt walsen te dansen.

O hoe zij dansten, hoe ze dansten! Zij deden kleine trippelende stappen, en zwierven in dwarrelende kringen, bijna zonder van het tapijt te komen. En hunne aangezichten straalden van genoegen en verrukking. Jeugdige lust en liefdesbedwelming waren over de oude lieden gekomen. De gansche volkshoop jubbelde bij hun dansen, en de kleine, ernstige blinden-leidster had het geheele gelaat door haar glimlach verhelderd. Hede echter geraakte in de grootste opwinding.

Zie nu wat zijne viool vermoocht, zij rukte eelt de menschen met zich mee! Was zij niet eene heerlijke macht, die hij beheerschte? Hij behoefde maar zijn rijk in bezit te nemen.

Een paar jaren studee in 't buitenland bij een groot meester — dan kon hij de wereld doortrekken, en door zijn spel geld, eer en roem inoogsten! (W. voortzet.)

staaltje daarvan te geven; ditmaal komt het van Italiaansche zijde.

De correspondent van de « Secolo » te Saloniki, Magrini, hekelt op scherpe wijze de door de Entente op den Balkan gemaakte fouten. De eerste fout is het laten ontglijpen van de « Goeben » en de « Breslau » naar Konstantinopel, toen de Engelsche admiraal het niet waagde, deze schepen te achtervolgen en de zee van Marmara binnen te varen en ze daar te vernietigen. De tweede fout was het geven van de gelegenheid aan Turkije en Duitschland, rustig alle voorbereidselen te laten treffen, omdat men vreesde en aarzelde, de kwestie van Konstantinopel en van de zee-engten ter sprake te brengen. Met de Balkanstaten had men van December 1914 tot April 1915, zoolang het oorlogsgeluk der Russen toelachtte, gemakkelijk spel gehad, indien men eensgezind was opgetreden. In plaats daarvan begunstigde Rusland Servië, Frankrijk en Engeland, Bulgarije. De op Grey door het Londensche Balkancomité de gebroeders Buxton, en den correspondent van de « Times » te Sofia uitgeoefende invloed gaf den doorslag. Daardoor werd Bulgarije aangemoedigd, maar Griekenland vervreemd. Grey wenschte, evenals vroeger Gladstone, tegenover een van Rusland afhankelijk Servië, een Engelsch-gezind en van Rusland onafhankelijke Bulgarije te stellen. Daarmede werd direct de Duitsch-Oostenrijksche diplomatie in de hand gewerkt.

Toen daarop de Russische nederlagen volgden, ontwaakte de diplomatie van de Entente, doch drukte nog sterker op Servië en Griekenland om Bulgarije te bevredigen, dat direkte afstand van het verlangde gebied eischte, tijd won om den oogst binnen te halen en de onderhandelungen rekte. Zelfs toen Bulgarije mobiliseerde, sprak Grey nog van de warme oude Engelsche vriendschap voor de Bulgaren met woorden, die op Servië en Griekenland als een koudwaterstraal werkten. Zelfs bij de afbreking van de onderhandelungen werd niet een gemeenschappelijk ultimatum gesteld, doch drie verschillende nota's overhandigd, van welke de Russische in de krachtigste termen vervat was, het Fransche en het Engelsche in meer gematigde bewoordingen, terwijl de Italiaansche gezant een volkomen stilzwijgen bewaarde en zich pas op het laatste moment bij zijn collega's aansloot. Wat Roemenië betreft waren de Russen niet vrijgevig, zoolang zij succes hadden en thans is een ingrijping van Roemenië hoogstens mogelijk aan de zijde van de Centrale mogendheden.

Magrini gaat dan voort: De slecht geleide Balkapolitiek eindigde niet slechter, dan zij verdiende. Toen Bulgarije verloren was, werd tot een landing op Saloniki besloten, doch het begin was niet zeer troostrijk. Magrini wijst er dan verder op, dat tusschen de Engelsche en de Fransche generale staven niet de noodzakelijke eensgezindheid heerste. Den 20 October verschenen er zeven transportschepen voor den ingang van de haven. Tot den namiddag van den vol-

genden dag bleven zij daar liggen, lichtten daarop het anker en keerden naar Mudros terug, waarom weet niemand. Den vijftien October verschenen zij opnieuw en ontscheepten duizend man en den 6den October nog 14.000. Den tienden October bevonden zich twintigduizend Franschen en 8000 Engelschen op Grieksch gebied, waaronder vele generaals en admiraals. Magrini merkt dan verder op, dat volgens de opinie van Servische officieren de ontscheeping van 150.000 man in de eerste dagen, hen had kunnen redden, doch na al het getreuzel komt de hulp thans te laat.

Cyprus

Het eiland Cyprus dat Engeland aan Griekenland in ruil voor zijne militaire medewerking aanbodt, en dat dit land geweigerd heeft, is toch geen te versmaiden geschenk! Het eiland Cyprus ligt tegenover de kust van Sicilië waarvan het door een zeearm van 75 km. gescheiden is. Zijn Oostelijk punt is 93 km. van Syrië verwijderd. Zijne grootste lengte, van kaap Epiphanioc tot kaap St-André, bedraagt 220 km.; zijne breedte in het middelgedeelte 60 tot 80 km. en zijne oppervlakte 9.537 km.

Cyprus is rijk aan metalen, vooral aan koper (kupros), waarvan het zijn naam ontleent. De mijnen worden niet meer zoolks weleer uitgebaat. Het klimaat leent zich uitstekend tot den wijnbouw; de Cypruswijn is vanouds beroemd. Vroeger waren er vele kudde schapen en het eiland leverde veel wol op. Op Cyprus is veel landbouw; men verbouwt er vooral haver, tarwe en gerst. De druif groeit er welig en om die nog overvloediger te maken, liet de Engelsche Regering nog een 60.000 wijstokken uit Kreta overbrengen. De olijven, het katoen, het lijzaad, de zijde, de kaas, de wol en de huiden maken een deel uit van zijne voortbrengselen.

De laatste volkstelling van 1913 geeft een bevolking aan van 286.922 zielen, die van krigsdienst ontslagen zijn. Vier vijfden van deze bevolking zijn christenen waarvan de meesten van Griekchen oorsprong zijn. Een weinig minder dan een vijfde is Mahomedans.

De « Daily Chronicle » zegt hierover: « Ons voorstel is niet alleen opmerkenwaardig omdat het belangrijk is, maar vooral omdat het iets aanbiedt, wat wij geven kunnen. De oorlogsvrienden zijn in dezen oorlog in hunne onderhandelungen met de onzijdigen, dikwijls edelmoedig geweest door wat aan hunne vijanden behoorde aan te bieden, maar er zijn weinige voorbeelden waar een natie vrijwillig iets afstaat wat haar toebehoort en dit is het geval met Cyprus, dat wij sedert 37 jaar in ons bezit hebben. »

« Door een goed beheer hebben wij het welvarend gemaakt zoolks het sedert de ontheid niet geweest was, en hebben zijne financiën zoodanig geregeld dat het zich thans zelf helpen kan. »

« Door het te aanvaarden, zou Griekenland zich geen last op de schouders

halen, maar een aanwinst van belangrijke waarde doen. »

Oost-Azië en de oorlog. — De Machtverplaatsing aan den Stillen Oceaan.

Onder dezen titel verscheen in een der laatste nummers van de « Kolnische Zeitung » een uiterst belangrijk artikel, waarvan wij hier de samenvatting geven.

« Voor den oorlog waren er vier machten om makkaar de heerschappij te betwisten over den Stillen Oceaan en zijne kusten: Japan, Rusland, Amerika en Albion. In den laatste tijd had zich de Russische invloed aldaar en zijne macht zich versterkt, en geraakte genezen van den slag die het getroffen had door den oorlog met Japan. Zoo werd de Transsiberische spoorweg een dubbeltijl, en werd de Amoerlijn gebouwd. Gedurende de revolutionaire warboel in China gelukte het Rusland voor zich gewichtige voordeelen te winnen in Mongolië. Ondertusschen verkregen Japan en Engeland niets ondanks alle pogingen. Japan zag zich zelfs gedwongen om de bondgenootschap van Rusland te werven. Ruslands zending was het, in plaats van in Berlijn en in Konstantinopel, zijn eerherstelling voor Moekden te gaan zoeken, ze te vinden weer in de koude velden van Mandchoerije. »

Nu echter zijn voor Rusland al de nieuwgewonnen voordeelen weer eens te meer verloren gegaan. De groote Russische nederlagen in Galicie en in Polen hebben een zeer diepen indruk gemaakt op het gemoed van den Chinees. »

Voor den oorlog stond de koers van den roebel steeds een weinig hooger dan die van de Japansche yen en dan die van den zilverdollar. »

Wat nu, na de Dunesec, Warschau en Brest Litewsk, den grootsten indruk maakt op den Chinees is, dat de roebel veel lager staat dan de yen en de dollar, en, wat meer is, de roebel, vergeleken met de Japansche gelden, is 40 tot 50 % minder aan waarde. »

In Tokio staat hij nog lager dan te Londen en New-York, terwijl Rusland voor de Japansche leveringen van munitie, enz., aldaar nog deemoediger den kop buigen moet als « Engeland in de wacht-kamer van den Morgan. »

Wladivostok heeft den moelzaam weer herwonnen handel totaal opnieuw verloren, daar dag voor dag en uur voor uur de haven gansch wordt in beslag genomen voor ontscheeping van oorlogsmateriaal. »

De handel van Mandchoerije gaat nu weer gansch door de Japansche spoorbaan en haven van Dairen. »

Daarop bouwt Japan de stoutste toekomstdroom, en breidt zijn handel uit over gansch het Siberische grondgebied. Voor den oorlog liet Rusland de Japansche kleinhandelaren niet in Mandchoerije binnen; thans zijn ze met gansche scharen weer over de grenzen binnengevallen. En het machtigste der groote Japansche handelshuizen, de eeuwenoude firma der barons Mitsui heeft reeds in Moskow een bijhuis gesticht. »

In Mongolië zijn de door Rusland behaalde politieke voordeelen voor minstens

de helft weder verloren gegaan. China heeft zijne soevereiniteit aldaar principieel wedergewonnen. Bij de eerstkomende gelegenheid zal het niet na'ten dat ook praktisch te volvoeren. In China zelf ligt de Russische invloed plat ten gronde tegenover den Japanschen. »

Het lot der Russische politieke en andere invloeden, deelt reeds die van Engeland. Voor den oorlog heeft Engeland zich aanzien als de eigenlijke heerscher over den Stillen Oceaan. De invloed van Japan, Rusland en de Vereenigde Staten werd enkel geduld. De verdragen met Japan strikken « om Japan er te laten inloopen ». Daarbij was daarin voorzien dat Engeland Japan niet helpen zou in voorkomend geval van een oorlog tegen Amerika. »

Zoo had het verdrag geenerlei waarde meer. Overigens, het kon niet anders: de Engelsche in den Stillen Oceaan verliezen voor de Amerikaansche macht. Men wilde Japan foppen. Eenige weken pas voor den oorlog was generaal Ian Hamilton op toezichtstels in Australië, Nieuw-Zeeland en Oost-Azië. Te dezer gelegenheid riep hij dringend de aandacht der onderdanen van Engeland aldaar op het dreigende gevaar. Toen ook werd er gezorgd voor het inwijken in Australië van Engelsche arbeiders om toeh ten allen prijze de gehaatte Japanners te kunnen weren. En nu worden de Australiërs er toe gedwongen de werklieden van het eigen volk die zij broodnodig hebben, op de bloedige slagvelden van Europa te laten kapot maken. Ja, het is niet te verwonderen dat de politici te Londen zich met hand en tand hebben verzet toen in Fransche kringen het plan werd geuit den Japanners te vragen mede te komen vechten aan de Dardanellen. Men ziet toch wel in ook dat Japan beter werk te verrichten heeft dan de opoffering zijner ergste vijanden te verhinderen. Het werk van Japan is de Engelsche belangen in Oost-Azië zoolveel mogelijk schade toe brengen en zijn eigen belangen in de plaats te stellen. »

Met genoegen heeft het dan ook toegezien wanneer het Indische garnizoen te Singapoer aan 't mullen sloeg en weigerde naar Tsingtau te gaan vechten. Hoon en verachting enkel hadden de Japansche officieren en soldaten voor het onbeduidende Britsche kontingent over dat eindelijk te hunner hulp werd gezonden, en de nietswaardige daden die het daar verricht heeft. Terwijl dan de Entente minus Engeland om de koel geweigerde hulp van Japan in het Westen bedelde, was het voor Japan uiterst gemakkelijk in China aan der menschen verstand te brengen dat Engeland en zijne vrienden in het Oosten niets meer te vertellen hadden. In Indië werden door Japan de sedert lange jaren aangeknoopte goede betrekkingen verder uitgebreid. Indië staat reeds nu in het politieke teken van Japan. »

De eenige macht die Japan schak zetten kon in het Oosten waren de Vereenigde Staten. Door de wensch naar winsten door oorlogsbepoedigdheden-aanmaak en sterke Engelsche sympathiën in den lande heeft het de groote gelegenheid laten voorbijgaan zich als verdediger van China op te werpen, en op deze manier zijne economische macht in de wereld tot een eenige te maken. »

De vroegere president Taft had zijne politiek op dit doel gericht: in China een groot erfland voor de Unie te vinden. Men had de afrekening met Japan uitgesteld tot de voltooiing van het kanaal van Panama. Het kanaal is voltooid en blijft nutteloos. Zoo trekt zich Amerika terug uit het strijdperk voor de heerschappij over den Stillen Oceaan. Zal nu in den persoon van China soms een nieuwe mededinger opduiken? Zoo het nu er in gelukt zijn enorme rijk vast en praktisch op te bouwen, dan kan het jonge volk met hoop en vertrouwen de toekomst tegemoet zien. »

Kunstkronijk

Muurbloempjes.

De opvoering van dit zeer interessante, pittige en humoristische blijspel-komedie had verleden donderdag meer toeschouwers dan naar gewoonte naar de Nederlandsche Schouwburg gelokt. Het werk zelf verdient dan ook allereerst de belangstelling van eenieder, zelfs van de strengste kunstliefhebber; maar ook de opvoering, als dusdanig beschouwd, verdient waardering.

De heer Stevens, als spil van het stuk, mag ditmaal geluk gewent worden met z'n uitbeelding van 't sympathieke figuur van Wörman; dat is nou eens echt goed toneelspel, zonder overdrijving, zonder gemaaktheid en in volledige harmonie met het eigenaardig karakteristieke van Wörmans persoonlijkheid.

Heer Caspele stond z'n collega als venpoot eveneens goed ter zijde.

Heer Hesselink gaf ons 'n prachtige inkleding van het figuur van de oude Spangenberg. We hadden deze rol vroeger door heer Janssens zien spelen maar moeten het bekennen dat heer Hesselink er heel wat meer diepte en horizon aan heeft weten te geven; het is deze kunstenaar aan te zien, dat hij, zelfs in de geringste rol, er naar streeft persoonlijk werk te leveren en dat hij bij elke nieuwe prestatie z'n eigen natuur tracht te doen vergeten om alleen de aandacht te vestigen op z'n scheppingswerk. Prachtig, heer Hesselink!

Ook Mevr. Devreker is niet te vergeten met hare uitwerking van de oude Brigitte. Keurig gespeeld, voorwaar, en flink geobserveerd. Mevr. De Veirman was als altijd de sympathieke, gewetensvolle ingenue, sober, afgemeten, natuurlijk, rolvast als niet een en attent op de kleinste bijzonderheid. Als Franciska zal haar zijn figuurtje nog lang in ieders herinnering leven.

De andere artiesten, heer Van den Heuvel, Duvosel, Moens, Mevr. Caspele, heer Behey, werkten mee tot het bereiken van 'n kunstvol geheel. Mevr. Van der Raay, als Edith, zagen we graag wat meer karakter leggen in deze rol; dat meisje, zoals de schrijver ze ons tekende, is lang niet zo'n los, fladderend figuurtje als Mevr. Van der Raay ze weergaf. Deze jonge dame schijnt zo ongeveer alles wat ze te doen krijgt op dezelfde wijze, even onvast wil ik zeggen, uit te werken.

Het geheel mag echter als degelijk toneelwerk aangerekend worden en we hopen dat 'n volle schouwburgzaal zich eens aan dit fijne brokje zal mogen verlustigen. Het is het meer dan waard.

OSKAR FRANK.

Stadsnieuws

« Muziekonderwijs voor het Volk ». — Het tweede concert-voordracht zal plaats grijpen op Zondag 7 November ter Gemeenteschool der Barenstraat.

Het feest zal toegewijd worden aan dichter Dr Eugène Van Oye, den oudsten zanger onzer zee.

Naast den heer K. L. G. De Vos, letterkundige, die spreken zal over Eug. Van Oye, hebben de volgende kunstenaars, hunne welwillende medewerking verleend: Mevr. Emmery, soprano; Mevr. Blanche Nachter, contralt; Mevr. Johanna Nieuwejaers, pianiste; de heeren Arnold De Munyck, tenor; en Serafin Dispa, baryton-bas.

Het Strijkkwartet zal het feest opluisteren door de uitvoering van enkele stukken van D'Hulst en Roels.

Op het programma komen liederen voor van Peter Benoit, Harry Waelpuut, Edw. Blaes, K. Mestdag; liederen welke alle getoonzet werden op woorden van Eug. Van Oye.

EEN Persoonlijke Herinnering

aan NIKOLAAS BEETS (1)

door

A. W. SANDERS VAN LOO

Enkel is de latere jaren van zijn leven heb ik Nikolaas gekend.

In 1884 meen ik, was zijn 70 jarig geboortefeest en ik was naar Utrecht gegaan om het te helpen vieren. Ik begeerde als vele malen voor en daarna, bij mijn Heve, oude vriendin Mevr. Coken Stuart d'Ally familie van familie en weduwe van den bekenden orthodoxe predikant.

We togen, Mevr. Stuart, C. ristin, Doorman (later de bekende kinderschrijfster) und meins Wenigheit — ik meen naar Tiloli, waar een breede schaar van de élite van Utrecht het overige Holland en ook Vlaanderen zat vergaderd.

Catharina van R. nes zat in onze buurt en sprak met haar opgewekt, blond gezicht met Christina Doorman.

Beets, met handpalmen en hloemen begroet, verscheen op het verhoog. Dat

(1) Met drie onuitgevene brieven van Nikolaas Beets.

was de eerste maal dat ik hem buiten den spreekstoel zag, en ik heb het nooit vergeten.

Den lange — lange man, met het eenige, zinsvormeloze in de figuur, dat vele andere Hollanders hebben, natuurlijk in een eng aansluitende gekleedde jas en breed gevouwen onthoudende witte das — een eigenaardig, uitnemend geestig — uiterst beminnelijk, — in zijn hoogen leeftijd nog frisch gekleurd gezicht van een blonde, die later spierwit geworden was, — terwijl ik dit schreef heb ik voor mij een vlokje van zijn sneeuw wit haar liggen — de gestalte nog oog opgericht, enkel het hoofd een weinig gebogen, als uit vriendelijkheid, licht gebogen.

Volkomen natuurlijk, onbevangen zat hij daar en werd door vrienden en oollegas gehuldigd. Ik geloof dat gedurende zijn heele leven nooit een mensch zoo geliefd is geweest als Nikolaas Beets. Inderdaad dit was geen « wintersche onderdom », al moest hij dien dag, om zijn 70 jaar, afscheid nemen van zijn professoraat in de theologie aan de Utrechtsche Universiteit. Zijn vrouw « Kooje » zat meen ik onder het publiek; zij was, evenals zijn eerste gade Aleide, gesproten uit het oud adellijk geslacht van Pooreest, een Noord Hollandsche familie, naar men zegt verwant, aan dat der eerste Hollandsche graven.

Naast haar zat de oudste dochter uit het tweede huwelijk Aleide. Zij leek van al zijn kinderen het meest op haar vader en had zijn eigenaardige kin.

Beets zelfs was van eenvoudige geboorte. Zijn vader was, evenals die van Mevrouw Borboom-Toussaint apotheker of drogist en men kent, naar aanleiding van Beets gedicht:

« Mijn wieg stond tusschen dorre blaren en afgevalen bloemen in, van daar in mij die najars min, die zachte weemoed elle jaren, » de niet boos bedoelde persiflage: « Hun wieg stond tusschen lauwerblaren en dorre einde bloesems in, omdat de vaders van 't gezin, drogisten of apothekers waren, de geur van het welriekend kruid, drong in het neusje van den spruit en is er altijd in gebleven, zoodat ze gruwen van een leven waarin geen lauweren hun omgeven, als offers aan hun lint geluid. »

(Ik haal uit mijn geheugen aan, weet dus niet of 't heelemaal juist is).

Op het podium zaten, of verschenen beurt om beurt, allereerst Hazebroek Beets

Jonathan en de schrijver van een eenigzins op de Camera gelijkend boek:

« Waarheid en Droomen » dan Prof Jan ten Brink met bakkebaarden en breed loggstrand Laurillard, Prof. Frétière uit Gent, die Beets het officers of commandeurskruis van de Leopoldorde overhandigde, Beynen, een van Beets oudste vrienden met een dito van de Nederlandsche Leeuw of eikentoon... Ook ten Kate enkel van ten Kate, herinner ik mij er af hij zei:

« ... Mengen stemmen in het koor en ook ons dan, kleine dichters gaat de groote Beets dan voor. »

Van een zekere zuurzoetheit was dit geenszins vrij, want ten Kate vond zich zelf van de twee de grootere dichter.

Wat Beets antwoordde en hij antwoordde met een klare en nog verdragende stem herinner ik mij niet meer.

Er kwam een pauze en in de pauze gingen we naar huis, waar aan de koffietafel mede aanzaten Beynen en Emmanuel « Mane » Boneels, een van de voorvechters destijds al, van de Vlaamsche Beweging. Dat was de eerste maal in mijn leven dat ik Vlaamsch heb gehoord. Over Mane Boneels vertel ik nog eens later, ik heb hem als directeur van het Plantijn — um Deum nog goed gekend.

(Wordt voortgezet)

Het feest vangt aan om 6 1/2 u., zeer stipt; de deuren zullen gesloten blijven gedurende de uitvoering der nummers; het bestuur van het « Muz. ond. v. b. Volk » verzoekt vriendelijk het publiek geen kinderen mede te brengen beneden de 12 jaar.

Ingang vrij en kosteloos.

Deuren open om 6 uur.

Prijskamp tentoonstelling van speelgoed.

— Belangrijk bericht. — Ten einde de noodige schikkingen te kunnen nemen voor het plaatsen der voorwerpen, worden alle personen die voornemens zijn deel te nemen aan den prijskamp of aan de tentoonstelling, dringend verzocht om eene gewone briefkaart aan te geven: 1. hun familienaam en voornaam; 2. bedrijf; 3. woonst (straat, nummer en gemeenten, Gent of eene der aanpalende gemeenten); 4. aard en getal der voorwerpen; 5. oppervlakte vereischt voor het plaatsen.

Men gelieve deze briefkaart zoo spoedig mogelijk te bezorgen (in de brievenbus — niet bellen) aan het adres: Bureau Prijskamp-Speelgoed, Kalandenberg, 6, Gent.

De personen die ons oud speelgoed zouden willen toevertrouwen, voor de afdeling « retrospectieve tentoonstelling », worden dringend uitgenoodigd dezelfde inlichtingen als hierboven bepaald te willen bezorgen aan hetzelfde adres.

De toestand in de Gentsche vlasnijverheid. — In de volgende vlaspinnerijen zijn de werkuren voor deze week vastgesteld als volgt:

La Lys, waar 3000 werklieden werkzaam zijn, 47 uren; La Linière Gantoise, 2800 werklieden 42 uren; La Lieve, 1575 werklieden, 46 uren; Feyerick, 700 werklieden, 42 uren; Linière des Flandres, 700 werklieden, 42 uren; Kleine Lys, 675 werklieden, 47 uren; Tollenaere-Fiévé, 400 werklieden, 46 uren; Jules Grenier, 400 werkl., 42 uren; Manila, 400 werkl., 24 uren; Union Linière, 400 werklieden, 42 uren; N. L. D. Canal, 275 werklieden, 24 uren; Rey, Ledeberg, 50 werklieden, 42 uren.

Identiteitskaart. — De personen die hunne identiteitskaart zouden verloren hebben en een duplicata verlangen zullen

na datum van 4 November, daarvoor 3 frank moeten betalen.

Verschoven. — Men verzoekt ons te melden dat door rede van ongesteldheid van Mevrouw Goossens de artiste die de rol van Trinet in de operette *Liefde en List* vertolkt, het groot liefdadigheidsfeest dat aangekondigd was voor Zaterdag aanstaande, verschoven is tot Dinsdag 9 November eerstkomende. Het programma blijft behouden. De uitgegeven kaarten blijven geldig voor den nieuw vastgestelden datum.

B. N. — Wij nemen de gelegenheid te baat om te herinneren, dat de nog beschikbare plaatsen in het locatiebureau van den schouwburg te bekomen zijn dagelijks van 2 tot 6 uur.

Lijk opgetrokken. — Vrijdag morgen rond 9 uur, heeft men uit het kanaal der Elyseische velden, het lijk opgevischt van den genaamden Castien Jules oud 47 jaar, schippersgast.

Den 49 dezer was den ongelukkige van den boord van een schip in het water gevallen.

De heer dokter Schinckel heeft de dood vastgesteld.

Het lijk is naar het doodenhuis overgebracht.

Ledeberg. — Aangespoord door het onverwacht sukses dat de in Gent nieuw ingerichte leergang der wereldtaal « Esperanto » ten deele kwam, en om de Ledebergse bevolking in staat te stellen zonder veel tijdverlies en ter plaatse zelf zich in deze zoo gemakkelijk aan te leeren taal te oefenen, zullen er van 31 dezer, alle Zondagen van 11 tot 12 ure 's voormiddags kosteloze lessen van Esperanto in de Gemeentelijke Jongensschool (Onderwijsstraat, Ledeberg) gegeven worden.

Die, welke wenschen deze lessen bij te wonen kunnen zich Zondag a. s. vóór het aanvangen der lessen ter Gemeenteschool laten inschrijven. (Medegedeeld).

Mariakerke. — Bericht. — Tot 8 November is het verboden op het kerkhof van Mariakerke, grazerken te plaatsen, te schilderen of te kuischen.

Te beginnen van 1 November tot

1 April is het kerkhof van Mariakerke voortaan slechts toegankelijk van 8 uur 's morgens tot 7 ure 's avonds.

Wekelijksche Veemarkt van Gent.

van 29 October.

Vrijdag, getal te koopgestelde dieren: 492.
W. D. Vr. Tot. Laagste pr. op voet gesl.

Melkkoelen	—	—	1	4	—
Groote ossen	—	—	—	—	—
Jonge ossen	—	—	14	44	—
Vaarzen	—	—	10	10	—
Vette koeien	—	—	8	8	—
Stieren	—	—	5	5	—
Kalveren	—	—	64	64	—
Varkens	—	—	80	80	—
Schapen	—	—	49	49	—
Magere runderen	—	—	54	—	—
Jonge varkens	—	—	13	—	—
Viggens	—	—	226	—	—

Gemeenl. Nieuws

Oost-Vlaanderen

Wetteren. — Inlichtingsbureau voor krijgsgeschiedenis, Hoogstraat, 27. — Ontvangen van de vrouwenvergadering van den H. Franciscus 20 frank, voor een pak aan Van Damme Nector, Michem Jules, Bayens Engelbert en Oscar, Claus Alfons, Baert Petrus, De Wilde Eduard, Goeman Octaaf, De Mesmaeker Egidius, Lammens Jozef, Leboeuf Florimond.

Van de vrouwenvergadering van den H. Franciscus, 4 fr., voor een pak aan De Boeze Arthur en Lamsweert Cyriel.

Van Bréard L., 40 fr. voor een pak aan Verplancke Henri en Dewenain Georges.

Van Aug. Rasschaert Kregersman 5 fr. voor een pak aan Michem Jules.

Van M. Wambach 5 fr. voor een pak aan Crombeem Emiel en Claes Frans.

Van den Katholieken Wijkclub van de Zandstraat en Jabeke eene kas cigaren voor De Boeze Arthur.

Eekloo. — Broodhaarten. — Ter gelegenheid van Allerheiligen, zullen de broodkaarten slechts Dinsdag aanstaande gege-

ven worden als volgt:

Nummers 1 tot 1500, van 9 tot 14 u.
» 1500 tot einde, van 4 tot 12 1/2 u.

Voortaan zullen deze bons ook slechts den Maandag, op bovengemelde uren afgeleverd worden en niet meer 's namiddags, voor de nummers boven de 1500.

Opgepast dus, want: Geen bons, geen brood!

Antwerpen

Antwerpen. — Vaststellen van maximumprijzen. — Op het verzoek van het Verbond der Christene Vakverenigingen van het arrondissement Antwerpen, tot het College van Burgemeester en Schepenen der stad Antwerpen gericht, in zake van het vaststellen van maximum-prijzen voor winkelwaren, werd geantwoord, dat de zaak reeds geruimen tijd in onderzoek is. De stadsoverheid wacht enkel op de vereischte goedkeuring om ten minste, voor wat eenige artikelen van dagelijks gebruik betreft, maatregelen te nemen in den zin door het Verbond gevraagd.

— **Herbergierskwetsie.** — Het Nationaal Comité heeft de herbergiers en herbergiersters voor de keus gesteld hunne herberg te sluiten of geenen onderstand meer te trekken voor hen en hun gezin. Wat wordt nu door het woord gezin verstaan? Zijn het de kinderen, ofwel al degene die bij den herbergier inwonen? Bij zekere herbergiers hebben familieleden een kwartier of eene kamer gehuurd. Vallen die ook onder de toepassing. Eene opheldering ware noodzakelijk.

Burgerlijke stand

GENT. — Overlijden van 27 October. — Pieter Verhoye, 87 j., z. b., Maagdenstraat, 14. — Jan Pieters, 75 j., smid, Lousbergslaan, 63. — Overlijden van 28 October. — Emiel Suy, 76 j., meubelm., Ossenstraat, 29. — Maria De Muynck, 74 j., z. b., wed. Verselder, Ketelvest, 6. — Pieter Bontinck, 79 j., z. b., Zalmstr., 99. — Kamel Struyvelt, 67 j., z. b., echtg. Dhoedt, Prosper Claeyssstraat, 24. — Maria De Meester, 61 j., z. b., wed. Steyvers, Maltebrugstr., 31. — Coralie Termont, 3 j., Werkhuisstraat, 160. —

Jeanne Blanckaert, 3 j., Palmboomstraat, 1. — Virginie Tietrick, 74 j., z. b., echtg. Agon, Gasometerstr., 10.

Overlijden van 29 October. — Albertine Verplancke, 81 j., z. b., wed. Somers, Salvatorstraat, 100. — Melanie Sergeant, 74 j., z. b., wed. Van Becke, Plottersgracht.

Geboorteaangiften van 28 October. — Rachel De Winter, Priesterstraat, 183. — Liane Van Bambake, Leeuwstraat, 53. — Hector Verheyen, Wasstraat, 2. — Yvonna Mariën, Keizer Karelstraat, 76. — Albert Demory, Ghislainstr., 7. — Prudentia Arnold, Groenstraat, 6.

AALST. — Aangiften van 17 tot 27 October inbegrepen.

Overlijden. — F. D'Hooghe, 63 j., z. b., echtg. De Neef. — C. Hoovelinck, 64 j., brugdraaier, echtg. Foncke, Boudewijnkaai. — P. Sonck, 43 j., bobbieler, echtg. Slachmuylder, Nazarethstraat. — F. Vandendungen, 66 j., z. b., echtg. Van Raust, Denderstraat. — L. Pletinckx, 53 j., leeraar, echtg. Hermans, Albert Liénartstraat. — F. Plas, 70 j., z. b., echtg. Ruelens, Denderstr. — J. Reding, 57 j., z. b., echtg. Vanhauwe, Botermarkt. — V. De Winter, 46 jaar, kommissiegrefier, echtg. Vandenbossche, Leopoldstr. — F. Perdaens, 60 j., schoenm., echtg. Clauwaert, Korte Nieuwstraat. — J. Cammerman, 77 j., z. b., wed. Vandereist, Groote Bollew. — R. Carckers, 57 j., z. b., echtg. Strick, Langestraat. — 3 kinderen onder de 7 jaar.

Geboorten. — Mannel.: 13; vrouwel.: 9.

Huwelijken. — T. De Smet, bouwkuud, met A. Vanderlinden, z. b. — J. Van Audenhove, caoutchoubewerker met E. Wellemans, id. — H. Hebbelync, werkm. met E. Baeyens, tw. — R. De Bom, kleerm. met M. Vandeveld, z. b. — A. Moens, tabakbew. met J. Wellekens. — P. Barrez, pasw. met M. Roelant, breidster.

Inlichtingen

Mevr. TOUSSAERT en hare drie dochtertjes zijn welvarend en verblijven nog steeds te Knoeke. (260)

BERICHT

De burelen van De Vlaam-

se Post zijn geobend:

Beheer: van 10 tot 14 en van

3 tot 7 uren.

Redaktie: van 4 tot 6 uur

Fabriek van Papier en Zakken

IN ALLE SLAAN

Adolf Van den Breen

Slachthuislaan, 17 en 18. GENT

Alle soorten van emballeerpapier in rollen en formaten voor fabrikanten en negocianten.

WITTE CASSES VOOR WINKELIERS

Parkament, satiné, mat en transparent

voor Beenhouders, slachters, enz.

Parkament vegetaal voor Boterkooppmans

Zakken voor Kruideniers, bakkers, pastebakkers, Drogisten Apothekers,

Tabak en Sigaren, enz., enz.

Calasetten, Ronden en schoone prallazakken voor pastebakkers

ETIQUETTES VOOR SUIKERIJ

Prachtzakken, dubbel en drijdubbel voor Suikerij, Koffie en Thee

Zakken vr Klakken, Hoeden en Modisten

BROUWERSPAPIER

Voordeelrijke prijzen v. al de artikelen

Men gelast zich ook met het drukken de firma's op de papieren en de zakken.

Huis bestaande sedert 30 jaren

PRIJZEN

der Koninkl.

Saksische

Staatsloterij

Eventueele	800,000 Mk
Premie	300,000 »
	500,000 »
Hoofdprijzen	200,000 »
	150,000 »
	100,000 »
	enz.

Loterijbriefjes: 1/10 1/5 1/2 1/1
Mk 5, 10, 25, 50

Trekking der 1e sér. 8 & 9 Dec. 1915

VERZENDER

A. Zapf

Rel. Loth. Collect

Leipzig

PUBLIEKE FONDSEN

AANKOOP en VERKOOP

van

Belgische en Vreemde Waarden

zowel van Staat en Steden als van

Financieele en Nijverheids Inrichtingen

Aug. Van den Bogaert

Botermarkt, 10, Gent

Burelen open van 8,30 uren tot 12

en van 14 tot 18 uren.

Uitbetaling van alle betaalbare Koepens. (42)

Gevraagd:

Boekhouder: Handelaar vraagt een boekhouder, goed op de hoogte, voor enkele uren per dag, nazicht der boeken. Schrijven onder letters V. K. ten bureele van het blad.

Men verlangt te huren, een appartement bij deffige personen; niet gemeubeld, voor een huize van 2 personen. Prijs en straat opgeven a. u. b. Schrijven bureel der « Vlaamsche Post » onder de letters V. V. (243)

Leest en verspreidt

« De Vlaamsche Post »

OCCASIE! OCCASIE! OCCASIE!

500 Akkordeons, te beginnen van fr. 5,00

200 Phonographen » 18,00

Nieuwe pianos van af 475 fr. waarborg 5 jaar

Het huis gelast zich met het repareren van Akkordeons,

Phonographen, Pianos en Violon van gelijk welk merk.

KEIZER KARELSTRAAT, 83, (tegen Ste-Annakerk) 21

Abonneert U op

DE VLAAMSCHE POST

het radicale Vlaamschgezinde dagblad, orgaan der

JONG-VLAAMSCHE BEWEGING

die ijvert voor een

ZELFSTANDIG VLAAMSCH-VLAANDEREN

Vraagt een wekelijksch abonnement aan onze voortverkopers

PRIS: FR. 0,25 PER WEEK

ABONNEMENTSPRIJZEN:

Alleen voor het Gouvernementsgebied per post thuis besteld:

Per maand: 2,25 fr.

drie maand: 6,50 fr.

zes maand: 12,00 fr.

jaar: 20,00 fr.

Voor het Buitenland:

Per maand: 3,00 fr.

drie maand: 8,50 fr.

zes maand: 15,50 fr.

jaar: 30,00 fr.

Voor het Etappen- en Operatiegebied: zich wenden tot onze verkopers.

Hollandsch Invoer & Verzendhuis

VAN KOOY & C

GENT, 17, Garenmarkt, 17, GENT

Steeds VOORRADIG: Sunlight-zeep, Triumf-zeep, Stui-verseep, Excelsior-zeep, Dubbel Blank zeep en diverse andere soorten!

Zeepoepers: Bleekertje, Duit, Den Hamer, Hollandsche Waschvrouw, Anker, Heldere Wasch, Het Wascheisje, Savoline, Edelweiss n° 1 en n° 2.

Padvinders-chocolaad, cacao van al de bekende Hollandsche marken, in dozen en los.

SPECERIJEN — KOLONIALE WAREN

BILLIJKSTE PRIJZEN

De volgende vlugschriften over Vlaanderen zijn te bekomen bij het beheer van ons blad:

1. Frankrijk in Vlaanderen 0,15

(verschenen voor den oorlog)

2. De Crisis in Vlaanderen en de Vlaamsche Beweging in verband met Groot-Nederland 0,50

3. Vlaanderen verlost van het Fransche juk 0,50

4. Wordingsgeschiedenis v. d. Grooten Oorlog « Valter » 1,00